

Поклон - друштвена појава

- Поклањање сведочи о алтруистичкој страни људске личности, о потреби да се размишља о другима, о драгим, блиским људима, да се они награде, подстакну, да им се изрази почаст, љубав
- Инструмент материјалне помоћи, као и за изражавање наклоности, пажње и захвалности

Поклон-тамна страна

- често поклон не потиче из хумане или племените сврхе
- давање поклона не окончава увек оним природним током који очекују обе уговорне стране
- Римљани су говорили да је најружнији облик штете непромишљен поклон
- Мито/корупција

Уговор о поклону

- Поклонодавац предаје или се обавезује да преда поклонопримцу у својину ствар или да му пренесе неко друго право, без накнаде
- Опроштај дуга, исплата туђег дуга без намере да се тражи накнада, цесија
- ЗОО, СГЗ, ЗОСПО, ПЗ, ЗОН
- Донације, микро-поклони

Карактеристике

- Конкуренција форми
 - Писмена форма
 - Предаја ствари
 - Циљ форме
- Једностарно обавезан (налог)
- Доброчин
- Intuitu personae

Услови настанка

- Потпуна пословна способност
- Асиметрија
- Објективни елемент: обо/оси
- Намера дарожљивости/субјективни елемент поклона
 - Воља Пдавца да увећа имовину...
 - Воља Ппримца да прибави неко право...
 - Критеријум за разликовање. Нпр. ако оставилац наследнику остави легат, наследник када изврши легат не чини поклон легатару иако се он богати, већ напротив он само спроводи оставиочеву вољу, а не своју сопствену

Предмет поклањања

- свако имовинско право које није изван промета или чији пренос није забрањен
- сувласнички удео/удео заједничара/брачна тековина
- Јемство?
- Будућа ствар/будућа имвина
- Туђа ствар
 - Занимљивост: Животиња која је смештена у прихватилиште може се поклонити ако је власник, односно држалац не преузме у року одређеном Законом о о добробити животиња
- Целокупна имовина
 - Занимљивост: Пруски земаљски законик је налагао судији да испита да ли поклонодаваца треба ставити под старатељство уколико чини поклон вреднији од половине своје имовине.

Проблеми

- Без накнаде, али...
- “само привидно изгледа да је поклонодавац поклонио једном за свагда и тиме се одрекао повраћаја поклоњеног. Противпотраживање постоји, али је оно оку лаика потпуно невидљиво јер је латентно. Поклонодавац се одриче еквивалентности, али поклонопримца (ако жели да задржи поклон) правна норма обавезује на одређено понашање, што је обележје сваке облигације”

Проблеми

- доброчин уговор, лукративан за поклонопримца којим се повећава имовина поклонопримца, а смањује имовина поклонодаваца, али...
- могу да се поклањају и безвредне ствари. Ствари које немају објективну, већ искључиво субјективну вредност. Понекад се поклања и ако, у погледу поклоњене ствари, поклонодавац нема никакав имовински интерес, али га има поклонопримац
- поклони „који немају цену“ заправо су најдражи, најискренији и највреднији
- идеалан поклон ?!

Проблеми

- Да ли је увек *Intuitu personae*?
- Релативна забрана поклањања
 - Малолетник не може поклањати старатељу
 - Забрањен је поклон лекару, здравственом раднику и фармацеуту
 - Свештено лице
 - Судским заступницима
- Поклон партнеру

Проблеми

- Објективни елемент
 - Мат. и немат. интерес

Судска пракса

- Стога и по мишљењу овог ревизијског суда, имајући у виду изложене разлоге нижих судова - правилан је њихов правни закључак да закључени уговор представља уговор о доживотном уздржавању у 2/10 дела, а у 8/10 дела уговор о поклону.
- Тужитељ и тужени су заједно дали одређени материјал и рад младима без тражења икакве накнаде и то се може сматрати њиховим поклоном младима, а не прелаз имовине тужиоца у имовину тужених, уз сагласност тужених као стицање без основа како то тврди тужилац
- Када сродници једног и другог супружника бесплатним радом учествују у подизању куће за становање супружника, таква њихова помоћ представља поклон, који је супружницима учињен заједнички, уколико се нешто друго не докаже

Судска пракса

- У поступку је утврђено, да су тужиоци АА и ББ, родитељи тужене ВВ. Тужиоци су својим ћеркама чинили поклоне непокретности. Тако су у договору са брачним паром ДД, носиоцима станарског права, откупили спорни једнособан стан, исплативши купопродајну цену истог (20.000 еур) и плаћајући порез (1.000 еур). Да би избегли трошкове, тужена и брачни пар ДД закључују пред судом 2009. године поравнање, којем присуствује и отац тужене, тужилац АА, према којем предлагачи ДД1 и ДД2 признају противнику предлагача ВВ право својине и државине, по основу купопродаје, на спорном једнособном стану.
- Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања у конкретном случају између странака није закључен уговор о доживотном издржавању већ су тужиоци имали искључиву намеру да туженој учине поклон куповином спорног стана, правилно су нижестепени судови одбили као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се утврди да су по основу купопродаје власници спорног једнособног стана односно да се тужена обавезе да тужиоцима исплати на име откупа истог динарску противвредност износа од 21.000 еур.